

Öğrencilerin Coğrafya Dersi İşleniş Tarzı ve Coğrafya Derslerine Yönelik Tutumları Üzerine Ölçek Geliştirme Çalışması

Dr. Öğretim Üyesi Erol Sözen

ÖZ

Çalışmanın amacı coğrafya derslerinin mevcut programa ne denli uygun yürütüldüğünün öğrenci görüşlerine göre tespiti için bir ölçek geliştirmektir. Bu çalışmada coğrafya dersi öğretim programının derslerde ne derece uygulanabildiğinin anlaşılabilmesi amacıyla “coğrafya dersi işleniş tarzı ve öğrenci tutumu” üzerine bir ölçek geliştirilmiştir. 2005 yılından itibaren coğrafya dersi öğretim programı önemli ölçüde değişmiştir. Öğrencinin daha aktif olabileceği, süreç değerlendirmesine dayalı bir öğretim programı yapısı hedeflenmiştir. Bu yapı günümüzde de geçerliliğini korumaktadır. Ölçek ders işleniş, materyal kullanma durumu ve öğrenci tutumu üzerine hazırlanmıştır. Çalışma grubunu 2018-2019 öğretim yılında Düzce’de ortaöğretim kurumlarında okuyan 371 ortaöğretim öğrencisi oluşturmaktadır. Bu çalışma grubu 104 erkek ve 267 kız öğrenciden oluşmaktadır. Bu uygulama sonucu ölçeğin güvenilirliği sağlanmıştır. Başlangıçta 33 maddeden oluşan ölçek güvenirlik çalışmasıyla 1, 2, 4, 9 ve 24. maddeler çıkarılmıştır. Ölçek güvenirlik çalışması sonucu 3 faktörlü bir yapıya ulaşılmıştır ve yük değeri .30’un altında olan maddeler çıkarılmıştır. Bu 3 faktörün ölçeğe ilişkin açıkladığı varyans ise % 52,95’tir. Ölçeğin KMO değeri ,901 bulunmuştur. Güvenirlik analizi sonucu ölçeğin Cronbach Alpha katsayısı ,90 olarak hesaplanmıştır. Bu durum ölçeği oldukça güvenilir yapmıştır. DFA ile elde edilen bulgular değerlendirildiğinde χ^2 /sd oranı 3,55 ($\chi^2 /sd = 957,80/269$) bulunmuştur. Bu oranın $3 < \chi^2 /sd < 4$ olması kabul edilebilir uyum aralığı olarak değerlendirilmektedir. RMSEA değeri ,086 olarak bulunmuştur. RMSEA değerinin $\leq .08$ olması iyi uyumu göstermektedir. Root Mean Square Residual (SRMR) = .099 olarak bulunmuştur. Bu değerlerin $\leq .10$ kabul edilebilir uyumu belirtmektedir. Comparative Fit Index (CFI)= .94, Incremental Fit Index (IFI)= .94, Non-Normed Fit Index (NNFI)= .93, Goodnes of Fit Index (GFI)= .82 olarak bulunmuştur. Bu değerlerin $\geq .90$ olması iyi uyum olarak değerlendirilmektedir. Yukarıda bahsi geçen AFA ve DFA çalışmaları sonucunda “tutum”(9 madde), “etkinlik” (6 madde) ve “materyal” (10 madde) olmak üzere üç faktörden oluşan 25 maddelik “coğrafya dersi işleniş ve öğrenci tutumu” ölçeği geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Coğrafya Dersleri, Coğrafya Ders İçi Etkinlikleri, Coğrafya Tutum